

αμολάω

αμολάω κ. **αμολάρω** κ. **αμολώ** κ. **μολάω** κ. **μολώ**, ρ. [*<*ιταλ. ammolare (= χαλαρώνω)]. **1.** πετώ κάτι εναντίον κάποιου: «καθόταν στη γωνία κι αμολούσε πέτρες σ' όποιον περνούσε». (Λαϊκό τραγούδι: *το θηλυκό σε μια στιγμή, στην παραζάλη, μας αμολάει το βιτριόλι στο κεφάλι*). **2.** (για άψυχα) αφήνω κάτι ελεύθερο χαλαρώνοντας ή απαλλάσσοντας το από το δέσιμό του, έτσι ώστε να ξετυλιχτεί ή να ανυψωθεί: «έλυσε τη βάρκα και την αμόλησε στο πέλαγο || αμόλησε τον αετό του ψηλά στον ουρανό || αμόλησε το μπαλόκι του και χάθηκε στα σύννεφα». (Λαϊκό τραγούδι: *ένα μαυρομάνικο μαχαίρι είναι η αγάπη σου, αμάν γιάλα, όταν το πετάς και δε με κόβει αμολάς το δάκρυ σου*). **3α.** (για έμψυχα) αφήνω να μου ξεφύγει, αφήνω ελεύθερο, ελευθερώνω: «αμόλησε το σκυλί του και τους δάγκωσε». (Λαϊκό τραγούδι: *βρε Πόπη, το σκυλάκι σου να πιάσεις να το δέσεις, γιατί πολύ τ' αμόλησες κι άσχημα θα μπλέξεις // ετσάκωνε το χάρακα κι όλο με κοπανούσε, με μαύριζε απ' τις ψιλές κι ύστερα μ' αμολούσε*). **β.** φεύγω, εξαφανίζομαι: «όταν βλέπω κίνδυνο, αμολάω κι έχω το κεφάλι μου ήσυχο». (Λαϊκό τραγούδι: *για τα σένα, βρε Μαρίκα, πάλι το μπελά μου βρήκα γιατί αμολάς τα βράδια και γυρνάς μ' όλα τ' αλάνια*). **4α.** στην προστακτ. **αμόλα** κ. **μόλα**, άφησε: «αμόλα κι άλλο σχοινί». (Λαϊκό τραγούδι: *πάντα στέκομαι στο βίντσι και προσέχω τις γωνιές και φωνάζω βίρα-μόλα και μετρώ τις σαμπανιές*). **β.** άφησε ελεύθερο: «αμόλα το σκυλί στην αυλή». **γ.** φύγε, στρίβε, απομακρύνσου: «αμόλα τώρα που δε σε προσέχει κανένας»· βλ. και λ. ξαμολάω. (Ακολουθούν 37 φρ.)·

- αμόλα καλούμπα! βλ. λ. [καλούμπα](#)·

- αμόλα μελάνι! βλ. λ. [μελάνι](#)·

- αμόλα τα, (προστακτικά ή απειλητικά) λέγε, μίλα, πες τα όλα, μαρτύρησέ τα: «αμόλα τα με το καλό, πριν μεταχειριστώ βία»·

- αμόλα τα (*ενν. τα κάτουρά σου, τα κατουρλιά σου, τα κόπρανά σου, τα σκατά σου*), κατούρησε, χέσε: «αφού δεν μπορείς να κρατηθείς άλλο, αμόλα τα σ' αυτή τη γωνία»·

- αμόλα την, φύγε, στρίβε, απομακρύνσου, κοπάνησέ την: «τώρα που δε μας προσέχει κανείς, αμόλα την»·

- αμόλα την (*ενν. την κλανιά σου, την πορδή σου*), κλάσε: «μόλις αρχίσουν να τραγουδάνε όλοι μαζί, αμόλα την για να μην ακουστεί»·

- αμόλα τον, άφησέ τον ελεύθερο: «αφού ξέρεις πως είναι αθώς ο άνθρωπος, αμόλα τον να πάει στην ευχή του Θεού!»·

- αμόλα τον (*ενν. τον πόρδο*), κλάσε: «αμόλα τον τη στιγμή που θ' αρχίσει να δουλεύει το κομπρεσέρ, για να μην ακουστεί»·

- αμολάει χειροβομβίδες, βλ. λ. χειροβομβίδα·

- αμολάω αέρια, βλ. λ. αέρια·

- αμολάω βρόμα, βλ. λ. βρόμα·

- αμολάω έναν (*ενν. πόρδο*), κλάνω: «την ώρα που άρχισε ο θόρυβος, αμόλησα έναν και δεν πήρε χαμπάρι κανείς»·

- αμολάω καλούμπα, βλ. λ. [καλούμπα](#)·

- αμολάω κοτσάνα ή αμολάω κοτσάνες, βλ. λ. κοτσάνα·

- αμολάω λίγδα, βλ. λ. λίγδα·

- αμολάω μελάι, βλ. λ. [μελάι](#).
- αμολάω μια (ενν. κλανιά, πορδή), κλάνω: «την ώρα που σηκώνομαι, αμόλησα μια χωρίς να το καταλάβω».
- αμολάω παραγάδι, βλ. λ. παραγάδι.
- αμολάω ρουκέτα, βλ. λ. ρουκέτα.
- αμολάω τα κλάματα, βλ. λ. κλάμα.
- αμολάω τη γλώσσα μου, βλ. λ. [γλώσσα](#).
- αμολάω τορπίλα ή αμολάω την τορπίλα, βλ. λ. [τορπίλα](#).
- αμόλησε λυτούς και δεμένους, βλ. λ. [λυτός](#).
- μου την αμόλησε, ξέφυγε από την επίβλεψή μου κι έφυγε: «λίγο αφαιρέθηκα και μου την αμόλησε ο άτιμος!». (Λαϊκό τραγούδι: κι εσύ μου την κοπάνηδες και **μου την αμολούσες**, το βράδυ το Γιωργάκη σου το 'παιρνες και γλεντούσες).
- τ' αμολάω, **α.** λέω, μιλώ, ομολογώ αυτά που γνωρίζω, προδίδω: «έφαγε τόσο ξύλο στην Ασφάλεια, που στο τέλος τ' αμόλησε όλα». **β.** κάνω εμετό: «από το κούνα κούνα του πλοίου δεν άντεξε άλλο και τ' αμόλησε».
- τ' αμολάω (ενν. τα κάτουρά μου, τα κατουρλιά μου, τα σκατά μου, τα κόπρανά μου), κατουρώ, χέζω: «επειδή δεν μπορούσε να κρατηθεί άλλο, τ' αμόλησε στη γωνία».
- τ' αμολάω απάνω μου (ενν. τα κάτουρά μου, τα κατουρλιά μου, τα σκατά μου, τα κόπρανά μου), κατουριέμαι, χέζομαι απάνω μου, ιδίως από φόβο ή τρόμο: «όταν σηκώθηκε ο άλλος, δυο μέτρα άντρας, τ' αμόλησε απάνω του ο δικός σου».
- την αμολάνε όλοι αβέρτα, βλ. λ. αβέρτα.
- την αμολάω, **α.** φεύγω κρυφά από κάποιον ή από κάπου: «εγώ τον άφηνα στο σπίτι, κι αυτός την αμολούσε απ' την πίσω πόρτα». (Λαϊκό τραγούδι: εσύ μου την κοπάνηδες και μου **την αμολούσες**, το βράδυ το Γιωργάκη σου το 'παιρνες και μεθούσες). **β.** φεύγω, το στρίβω, ιδίως από δειλία ή φόβο: «μόλις τους είδα να 'ρχονται με τα ξύλα στα χέρια, την αμόλησα κι όπου φύγει φύγει». **γ.** το σκάω, δραπετεύω: «μόλις έπεσε η νύχτα, την αμόλησαν πέντε άτομα».
- την αμολάω (ενν. την κλανιά, την πορδή), κλάνω: «μέσα σε τόσο θόρυβο, την αμόλησε και δεν πήρε μυρουδιά κανέννας».
- την αμολάω (ενν. την κοτσάνα), λέω βλακεία, ανοησία: «είχες δεν είχες, την αμόλησες πάλι».
- τον αμολάω, τον αφήνω ελεύθερο: «όταν πείστηκε για την αθωότητά του, τον αμόλησε μαζί με τους άλλους».
- τον αμολάω (ενν. τον πόρδο), κλάνω: «τον αμόλησε μέσα στον κόσμο κι έγινε ρεζίλι».
- του αμολάω έναν (ενν. πόρδο), τον κλάνω: «όπως καθόταν στην πολυθρόνα, πήγα και του αμόλησα έναν μπροστά στο πρόσωπό του».
- του αμολάω έναν (ενν. μπάτσο, φούσκο), τον ραπίζω: «μόλις μ' έβρισε, του αμόλησα έναν, που είδε τον ουρανό με τ' άστρα».
- του αμολάω μια (ενν. κλανιά, πορδή), τον κλάνω: «στάθηκα από πάνω του και του αμόλησα μια μπροστά στον κόσμο».

- του αμολάω μια (ενν. μπάτσα, σφαλιάρα), τον ραπίζω: «εφόσον δεν έπαιρνε με το καλό, του αμόλησα μια κι είδε αστράκια».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας